

Uddhava Geetha - Chapter 5

atha pañchamō'dhyāyaḥ □

rājā uvācha □

bhagavantam harim prāyaḥ na bhajanti ātmavittamāḥ □
tēṣāṃ aśāntakāmānām kā niṣṭhā avijitātmanām □ 1□

chamasah uvācha □

mukhabāhūrūpādēbhyaḥ puruṣasya āśramaiḥ saha □
chatvāraḥ jajñirē varṇāḥ guṇaiḥ viprādayaḥ pṛthak □ 2□

yaḥ ēṣāṃ puruṣaṃ sākṣāt ātmaprabhavaṃ īśvaram □
na bhajanti avajānanti sthānāt bhraṣṭāḥ patanti adhaḥ □ 3□

dūrē harikathāḥ kēchit dūrē cha achyutakīrtanāḥ □
striyaḥ sūdrādayaḥ cha ēva tē anukampyā bhavadṛśām □ 4□

vipraḥ rājanyavaiśyau cha harēḥ prāptāḥ padāntikam □
śrutēna janmanā atha api muhyanti āmnāyavādinaḥ □ 5□

karmaṇi akōvidāḥ stabdhāḥ mūrkhāḥ paṇḍitamāninaḥ □
vadanti chāṭukāt mūḍhāḥ yayā mādhyā gira utsukāḥ □ 6□

rajasā ghōrasaṅkalpāḥ kāmukāḥ ahimanyavaḥ □
dāmbhikāḥ māninaḥ pāpāḥ vihasanti achyutapriyān □ 7□

vadanti tē anyōnyam upāsitastrīyaḥ
grhēṣu maithunyasukhēṣu cha āśīṣaḥ □
yajanti asṛṣṭān avidhān adakṣiṇam
vṛttiyai param ghnanti paśūn atadvidaḥ □ 8□

śriyā vibhūtyā abhijanēna vidyayā
tyāgēna rūpēṇa balēna karmaṇā
sataḥ avamanyanti haripriyān khalāḥ □ 9□

sarvēṣu śāśvat tanubhṛt svavasthitam
yathā svam ātmānam abhīṣṭam īśvaram □
vēdōpagītam cha na śruṇvatē abudhāḥ
manōrathānām pravadanti vārtayā □ 10□

lōkē vyavāya āmiṣaṃ adyasēvā
nityāḥ tu jantōḥ na hi tatra chōdanā □
vyavasthitiḥ tēṣu vivāhayajña
surāgrahaiḥ āsu nivṛttiḥ iṣṭā □ 11□

dhanaṃ cha dharmēkaphalaṃ yataḥ vai
jñānaṃ savijñānaṃ anupraśānti □
gṛhēṣu yuñjanti kalēvarasya
mṛtyuṃ na paśyanti durantavīryam □ 12□

yat ghrāṇabhakṣaḥ vihitaḥ surāyāḥ
tathā paśōḥ ālabhanaṃ na hiṃsā □
ēvaṃ vyavāyaḥ prajayā na ratyā
iamaṃ viśuddhaṃ na viduḥ svadharmam □ 13□

yē tu anēvaṃvidaḥ asantaḥ stabdhāḥ sat abhimāninaḥ □
paśūn druhyanti visrabdhāḥ prētya khādanti tē cha tān □ 14□

dviṣantaḥ parakāyēṣu svātmānaṃ hariṃ īśvaram □
mṛtakē sānubandhē asmin baddhasnēhāḥ patanti adhaḥ □ 15□

yē kaivalyaṃ asamprāptāḥ yē cha atītāḥ cha mūḍhatām □
traivargikāḥ hi akṣaṇikāḥ ātmānaṃ ghātayanti tē □ 16□

ētaḥ ātmahanaḥ aśāntāḥ ajñānē jñānamāninaḥ □
sīdanti akṛtakṛtyāḥ vai kāladhvastamanōrathāḥ □ 17□

hitvā ātyāya asarachitāḥ gṛha apatyasuhṛt śriyaḥ □
tamaḥ viśanti anichChantaḥ vāsudēvaparāṇmukhāḥ □ 18□

rājā uvācha □
kasmin kālē saḥ bhagavān kiṃ varṇaḥ kīdṛśaḥ nṛbhiḥ □
nāmnā vā kēna vidhinā pūjyatē tat iha uchyatām □ 19□

karabhājanaḥ uvācha □
kṛtaṃ trētā dvāparaṃ cha kaliḥ ityēṣu kēśavaḥ □
nānāvarṇa abhidhākāraḥ nānā ēva vidhinā ijjatē □ 20□

kṛtē śuklaḥ chaturbāhuḥ jaṭilaḥ valkalāmbaraḥ □
kṛṣṇājinaupavītākṣān bibhrat daṇḍakamaṇḍalūn □ 21□

manuṣyāḥ tu tadā śāntāḥ nirvairāḥ suhṛdaḥ samāḥ □
yajanti tapasā dēvaṃ śamēna cha damēna cha □ 22□

haṃsaḥ suparṇaḥ vaikunṭhaḥ dharmah yōgēśvaraḥ amalaḥ □
īśvaraḥ puruṣaḥ avyaktaḥ paramātmā iti gīyatē □ 23□

trētāyāṃ raktavarṇaḥ asau chaturbāhuḥ trimēkhalaḥ □
hiraṇyakēśaḥ trayī ātmā sruksruvādi upalakṣaṇaḥ □ 24□

taṃ tadā manujā dēvaṃ sarvadēvamayaṃ harim □
yajanti vidyayā trayyā dharmiṣṭhāḥ brahmavādinah □ 25□

viṣṇuḥ yajñāḥ pṛṣṇigarbhaḥ sarvadēvaḥ urukramaḥ □
vṛṣākapiḥ jayantaḥ cha urugāya iti īryatē □ 26□

dvāparē bhagavān śyāmaḥ pītavāsā nijāyudhaḥ □
śrīvatsādibhiḥ aṅkaiḥ cha lakṣaṇaiḥ upalakṣitaḥ □ 27□

taṃ tadā puruṣaṃ martyā mahārājaupalakṣaṇam □
yajanti vēdatantrābhyāṃ paraṃ jijñāsavaḥ nṛpa □ 28□

namaḥ tē vāsudēvāya namaḥ saṅkarṣaṇāya cha □
pradyumnāya aniruddhāya tubhyaṃ bhagavatē namaḥ □ 29□

nārāyaṇāya ṛṣayē puruṣāya mahātmanē □
viśvēśvarāya viśvāya sarvabhūtātmanē namaḥ □ 30□

iti dvāparaḥ urvīśa stuvanti jagadīśvaram □
nānātantravidhānēna kalau api yathā śruṇu □ 31□

kṛṣṇavarṇaṃ tviṣākṛṣṇaṃ sāṅgaupāṅgāstra
pārṣadam □
yajñaiḥ saṅkīrtanaprāyaiḥ yajanti hi sumēdhasaḥ □ 32□

dhyēyaṃ sadā paribhavagṇaṃ abhiṣṭadōham
tīrthāspadam śivaviriñchinutaṃ śaraṇyam □
bhṛtyārtilan praṇatapāla bhavābdhipōtam
vandē mahāpuruṣa tē charaṇāravindam □ 33□

tyaktvā sudustyajasuraipsitarājyalakṣmīm
dharmiṣṭhaḥ āryavachasā yat agāt araṇyam □
māyāmṛgaṃ dayitayā ipsitaṃ anvadhāvat
vandē mahāpuruṣa tē charaṇāravindam □ 34□

ēvaṃ yugānurūpābhyāṃ bhagavān yugavartibhiḥ □
manujaiḥ iyyatē rājan śrēyasāṃ īśvaraḥ hariḥ □ 35□

kalim sabhājayanti āryā guṇajñāḥ sārabhāginaḥ □
yatra saṅkīrtanēna ēva sarvaḥ svārthaḥ abhilabhyatē □ 36□

na hi ataḥ paramaḥ lābhaḥ dēhinām bhrāmyatām iha □
yataḥ vindēta paramām śāntim naśyati saṃsṛtiḥ □ 37□

kṛtādiṣu prajā rājan kalau ichChanti sambhavam □
kalau khalu bhaviṣyanti nārāyaṇaparāyaṇāḥ □ 38□

kvachit kvachit mahārāja draviḍēṣu cha bhūriśaḥ □
tāmraparṇī nadī yatra kṛtamālā payasvinī □ 39□

kāvērī cha mahāpuṇyā pratīchī cha mahānadī □
yē pibanti jalam tāsām manujā manujēśvara □
prāyaḥ bhaktāḥ bhagavati vāsudēvaḥ amala āśayāḥ □ 40□

dēvarṣibhūtāptanṛṇā pitṛṇām
na kiṅkaraḥ na ayam ṛṇī cha rājan □
sarvātmanā yaḥ śaraṇam śaraṇyam
gataḥ mukundaḥ pariḥṛtya kartum □ 41□

svapādamūlam bhajataḥ priyasya
tyaktānyabhāvasya hariḥ parēśaḥ □
vikarma yat cha utpatitam kathañchit
dhunōti sarvaḥ hṛdi sanniviṣṭaḥ □ 42□

nāradaḥ uvācha □
dharmān bhāgavatān ittham śrutvā atha mithilēśvaraḥ □
jāyanta iyān munīn pṛītaḥ sōpādhyāyaḥ hi apūjayat □ 43□

tataḥ antaḥ dadhirē siddhāḥ sarvalōkasya paśyataḥ □
rājā dharmān upātiṣṭhan avāpa paramām gatim □ 44□

tvaḃ api ētān mahābhāga dharmān bhāgavatān śrutān □
āsthitaḥ śraddhayā yuktaḥ niḥsaṅgaḥ yāsyasē param □ 45□

yuvayōḥ khalu dampatyōḥ yaśasā pūritam jagat □
putratām agamat yat vām bhagavān īśvaraḥ hariḥ □ 46□

darśanāliṅganālāpaiḥ śayanāsanabhōjanaiḥ □
ātmā vām pāvitaḥ kṛṣṇē putrasnēha prakurvatōḥ □ 47□

vairēṇa yaḃ nṛpatayaḥ śīsupālapauṇḍra
śālvādayaḥ gativilāsavilōkanādayaiḥ □

dhyāyantaḥ ākṛtadhiyaḥ śayanāsanādau
tat sāmyaṃ āpuḥ anuraktadhiyaṃ punaḥ kim 48

mā apatyabuddhiṃ akṛthāḥ kṛṣṇē sarvātmanīśvarē
māyāmanuṣyabhāvēna gūḍha aiśvaryē parē avyayē 49

bhūbhārarājanyahantavē guptayē satām
avatīrṇasya nirvṛtyai yaśaḥ lōkē vitanyatē 50

śrīśukaḥ uvācha
ētat śrutvā mahābhāgaḥ vasudēvaḥ ativismitaḥ
dēvakī cha mahābhāgāḥ jahatuḥ mōhaṃ ātmanaḥ 51

itihāsaṃ imaṃ puṇyaṃ dhārayēt yaḥ samāhitaḥ
saḥ vidhūya iha śamalaṃ brahmabhūyāya kalpatē 52

iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṃsyāṃ
saṃhitāyāmēkādaśaskandhē vasudēvanāradasaṃvādē
pañchamō'dhyāyaḥ